

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન જૂનાગઢ

NAS 21 ગણિત કઠિન અધ્યાપન નિષ્પત્તી સરલીકરણ મોડ્યુલ

ધોરણ 3 થી 5

જુલાઈ 2022

લેખક

- શેખ રુબીનાબેન એમ.- ગોરવીયાળી પ્રાથમિક શાળા તા.ભેસાણ
- અકબરી વર્ષાબેન વી.- ખડીયા પ્રાથમિક શાળા તા. માણાવદર
- ડોડીયા અરશીભાઈ બી.- કન્યા પે.સેન્ટર શાળા માળિયા તા.માળિયા હાટીના
- પટેલ ઉત્તમભાઈ આર.- ઇન્દ્રોઈ પ્રાથમિક શાળા તા.વેરાવળ
- મણિયાર હિતેશભાઈ એમ.- મોટા કાજલિયાળા પ્રાથમિક શાળા તા.વંથલી
- મેસવાણીયા યોગેશકુમાર એમ.- કોર્ટ વિસ્તાર પ્રાથમિક શાળા જૂનાગઢ
- કાનાબાર કિષ્નાબેન આર.- ચાખવા પ્રાથમિક શાળા ચાખવા તા.માંગરોળ
- રાઠોડ સુરેશભાઈ એમ.- બડોદર પ્રાથમિક શાળા બડોદર તા.કેશોદ
- ચુડાસમા જેશિંગભાઈ જે.- Brc કો.ઓર્ડીનેટર, ગીર ગઢડા
- પ્રતાપસિંહ બી. ઓરા- શ્રી બ્રહ્માનંદજી જિલ્લા લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, જૂનાગઢ

-- માર્ગદર્શક --

શ્રી એ.સી.વ્યાસ

સિ.લેકચરર

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

જૂનાગઢ

-- પ્રેરક --

શ્રીમતિ કે.એન.ભૂત

પ્રાચાર્ય

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

જૂનાગઢ

M301 Reads and writes numbers up to 999 using place value.

(NAS-21 અનુસાર)

M301 ત્રણ અંકની સંખ્યા સાથે કામ કરે છે .(ગુજરાત રાજ્ય અનુસાર)

301.1 સ્થાનકિંમત નો ઉપયોગ કરીને 999 સુધીની સંખ્યાઓ વાંચે છે અને લખે છે.

301.2 999સુધીની સંખ્યાઓની સ્થાનકિંમત ના આધારે સરખામણી કરે છે.

301.3 આપેલ પરિસ્થિતિ/પરિપ્રેક્ષ્યમાં યોગ્ય અંક ક્રિયા દર્શાવે છે અને ઉપયોગ કરે છે.

301.4 999સુધીની તરત પહેલાની અને પછીની સંખ્યા ઓળખે છે તથા બે સંખ્યાઓની વચ્ચેની સંખ્યા કહે છે.

301.5 999સુધીની સંખ્યાઓને ચડતા ઉતરતા ક્રમમાં ગોઠવે છે .

301.6 999સુધીની સંખ્યાઓને વિસ્તૃત સ્વરૂપે લખે છે તથા વિસ્તૃત સ્વરૂપ પરથી સંખ્યા બનાવે છે.

301.7 999 થી વધે નહીં તેવા વધી વગરના તથા બધી વાડા સરવાળા કરે છે

301.8 દસકા વગરની તથા દસકા વાળી બાદબાકી કરે છે

301.9 જવાબ 999 થી વધતો ન હોય તેવી ત્રણ અંકની સંખ્યાઓના રોજિંદા જીવનને સ્પર્શતા સરવાળા બાદબાકીના કોયડા ઉકેલ કરે છે.

301.10 999 સુધીની સંખ્યાઓની વિવિધ પેટર્ન રચે છે.

અધ્યયન નિષ્પત્તિની સરળ સમજૂતી/પ્રવૃત્તિ/ઉદાહરણ

પ્રકરણ - 2 સંખ્યાની ગમ્મત

- એકમ દશક પછી 100 સંખ્યા નું સ્થાન કઈ રીતે આવે તેની સમજ આપવી.
- સો ત્રણ અંકની સંખ્યા છે તે પરથી આગળની સંખ્યાની સમજ આપવી.
- સો રૂપિયાની નોટ ₹ 10 ની નોટ અને એક રૂપિયાના સિક્કા વડે સમજ આપવી.

ચાલો! સૌથી નાની અને સૌથી મોટી સંખ્યાઓ શીખીએ.

અંકની સંખ્યા	સૌથી મોટી	સૌથી નાની
એક અંકની સંખ્યા	૯	૧
બે અંકની સંખ્યા	૯૯	૧૦
ત્રણ અંકની સંખ્યા	૯૯૯	૧૦૦
ચાર અંકની સંખ્યા	૯૯૯૯	૧૦૦૦

- તરત પહેલાની કે પછી ની સંખ્યા ની સમજ માટે અમૂર્ત વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરવો
- બાળકોને વર્ગખંડમાં ઊભા કરી બાળગીત "એક એક ચકલી "ગવડાવી સમજ આપવી.
- સંખ્યા ના ચડતા ઉતરતા ક્રમને સમજાવવા બાળકોને ઊંચાઈ પ્રમાણે ઊભા રાખવા તથા પગથિયા દ્વારા સમજ આપવી.
- વર્ગખંડમાં ઉપલબ્ધ નાની મોટી વસ્તુ દ્વારા ઉતરતા ક્રમની સમજ આપવી.
- વર્કશીટ બનાવીને આપવી.
- સો રૂપિયાની નોટ, દસ ની નોટ તથા એક ના સિક્કા પરથી સંખ્યા લેખન કરાવવું.
- એકમ,દશક અને સો માટે વસ્તુઓના જૂથ દ્વારા સમજ આપવી.

પ્રકરણ - 3 આપો અને લો તથા પ્રકરણ - 6 આપ-લે ની ગમ્મત

- અમૂર્ત વસ્તુઓનો ઉપયોગ
- રૂપિયા પૈસાનો ઉપયોગ
- ચિત્રાત્મક માહિતી દ્વારા
- કાર્ડની રમત દ્વારા
- વ્યવહારિક ઉદાહરણો દ્વારા
- વસ્તુઓની કીમત દ્વારા
- કાર્ડ દ્વારા સખ્યા ઉમેરી તથા બાદ કરી પેટર્ન આગળ વધારવી.
- એક, દસ અને સો-સો ના જૂથ દ્વારા

<https://youtu.be/neYcThp2zy0>

<https://youtu.be/rBf91WM8tjg>

M309 Identifies and makes 2D-shapes by paper folding, paper cutting on the dot grid using straight line etc.(NAS-21 અનુસાર)

M304 દ્વિપરિમાણીય (2D) આકારોની સમાજ ધરાવે છે.

304.1 કાગળની ગડી કરી દ્વિપરિમાણીય આકારો બનાવે છે .

304.2 ધાર, ખુણાઓ અને વિકર્ણની સંખ્યાના આધારે દ્વિપરિમાણીય આકારોનું વર્ણન કરે છે.

304.3 આપેલા વિસ્તારમાં જગ્યા છોડ્યા વગર આપેલ આકારની લાટી ગોઠવે છે.

304.4 ત્રિકોણ, ચોરસ, લંબચોરસ અને વર્તુળ આકારોની ઓળખ અને સમજ ધરાવે છે

304.5 આપેલ આકૃતિમાં કેટલા આકાર છે તેની ગણતરી કરે છે

304.6 આપેલ આકૃતિમાં સૌથી મોટા આકાર (ત્રિકોણ, ચોરસ, લંબચોરસ) ની ગોઠવણી કરે છે.

304.7 વિવિધ વસ્તુઓમાં ધાર અને ખૂણાઓની ઓળખ કરે છે અને સમજ ધરાવે છે.

304.8 ટેનગ્રામ ની મદદથી વિવિધ ચિત્રો બનાવે છે.

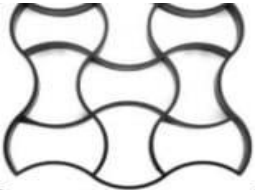
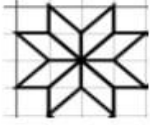
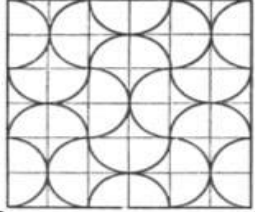
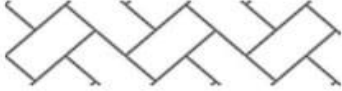
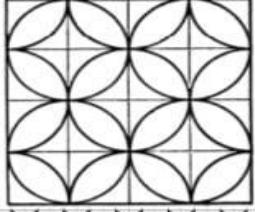
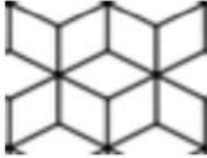
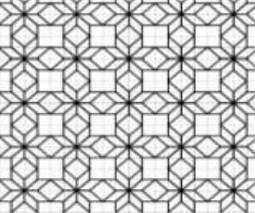

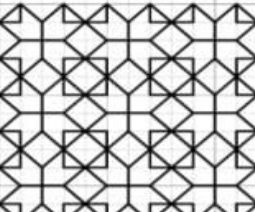
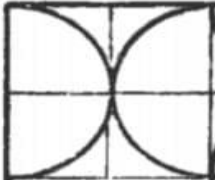
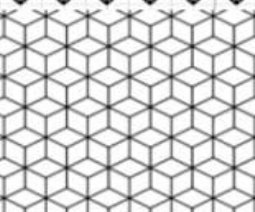
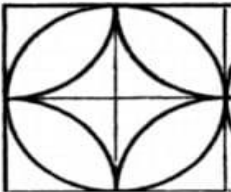

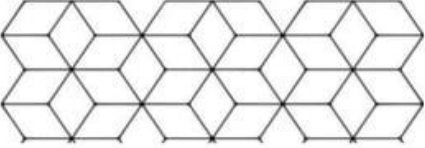
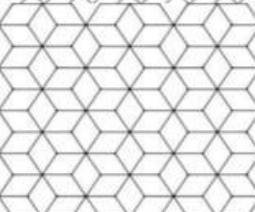
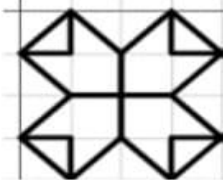
304.9 પેટર્ન (વણાટની, ભોંયતળિયાની) ઓળખે છે અને આગળ વધારે છે.

અધ્યયન નિષ્પત્તિની સરળ સમજૂતી/પ્રવૃત્તિ/ઉદાહરણ

- YOU TUBE ચેનલ પર Art & Craft search કરવું.
- Puzzles બનાવીને જોડતા શીખવવું.
- ચક્રડી, સરાવાળી હોડી, પાકીટ, પ્લેન વગેરે કાગળના નમુના બનાવવા માટે બાળકોને કહેવું.
- ઘરમાં રહેલ બારી બારણા, પલંગ, ટીવી, ફ્રીજ વગેરેના ઉદાહરણ દ્વારા ધાર તથા ખૂણા વિશે સમજ આપવી.
- ઘરમાં રહેલ નકામી વસ્તુઓમાંથી તેને અલગ અલગ આકારોની સમજ આપવી જેમ કે ગોળ, ત્રિકોણ, ચોરસ, લંબચોરસ વગેરે.
- અલગ અલગ રંગના કાગળમાં જુદી જુદી ડિઝાઇન દ્વારા કટીંગ કરી બાળકોને લાદી ની ડિઝાઇન ની સમજ આપવી.

ઉદાહરણ- નીચે આપેલ ભોંયતળિયાને તેની લાદી સાથે જોડો.

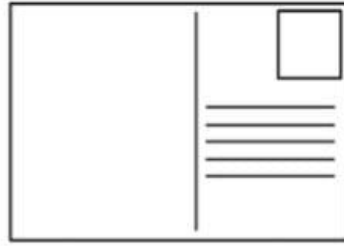
- ઉદાહરણ - નીચેના આકારો લખો .

નીચે આપેલ વસ્તુઓના આકાર લખો.

(ચોરસ, લંબચોરસ, ત્રિકોણ, લંબઘન, નળાકાર, સમઘન, ગોળ)

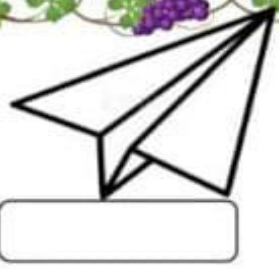

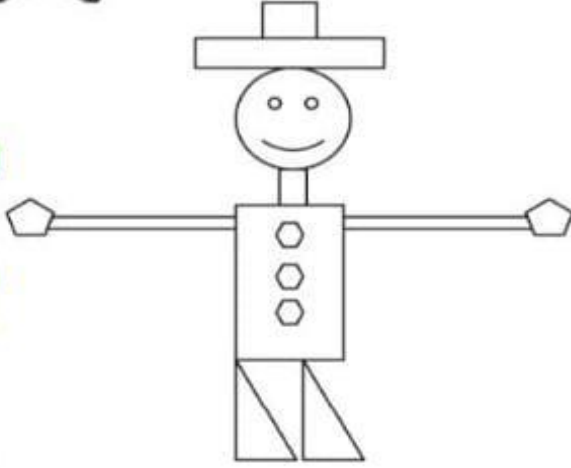

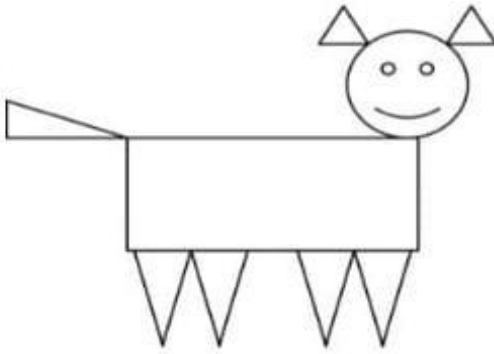

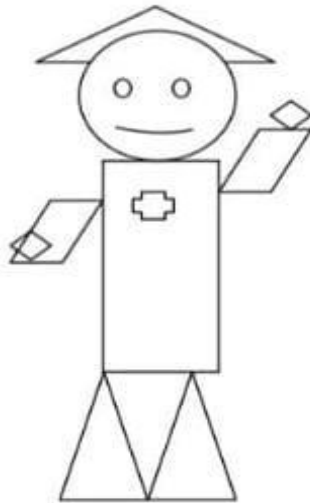
આકારોના નામ લખો.

- માથું : _____
- ગળું : _____
- હાથ : _____
- હથેળી : _____
- શર્ટ : _____
- બટન : _____
- ટોપી : _____ અને _____
- પગ : _____

- માથું : _____
- કાન : _____
- પેટ : _____
- પગ : _____
- પૂંછડી : _____

- માથું : _____
- હથેળી : _____
- શર્ટ : _____
- ટોપી : _____
- પગ : _____
- આંખો : _____

M312 Estimates and measures length distance using standard units like centimeters or meters & identifies relationships,.(NAS-21 અનુસાર)

M305 સેમી અને મીટર જેવા પ્રમાણિત એકમોનો ઉપયોગ કરીને લંબાઈ અને અંતરનો અંદાજ લગાવે છે તેમજ તેમની વચ્ચેનો સંબંધ ઓળખે છે..(ગુજરાત રાજ્ય અનુસાર)

M305.1 બિન પ્રમાણિત એકમોનો ઉપયોગ કરીને બાળકો પોતાની આજુબાજુ ની વસ્તુઓને જુદી જુદી રીતે માપે અને અંદાજિત માપન કરે.

M305.2 લંબાઈ માપનના સાધનોની મદદથી વસ્તુઓની લંબાઈ માપે.

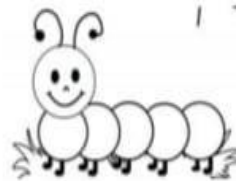
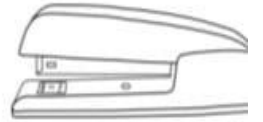
M305.3 મીટરના સંદર્ભમાં લંબાઈ કે અંતરનું અનુમાન કરે અને ચકાશે.

અધ્યયન નિષ્પત્તિની સરળ સમજૂતી/પ્રવૃત્તિ/ઉદાહરણ

- નાની મોટી વસ્તુઓ બતાવીને માપનનું અનુમાન કરતા શીખવવું.
- બાળકોની ઊંચાઈ માપી તેના દ્વારા માપનની સમજ આપવી.
- મેદાનમાં રહેલ વૃક્ષોની ઊંચાઈનો અંદાજ લગાવતા શીખવો.
- Diksha app નો ઉપયોગ કરીને વીડિયો બતાવવો.
- કંપાસ પેટી ના સાધનો તથા દફતરમાં રહેલ પુસ્તક નોટ બુક્સ વગેરેનું માપન સેન્ટીમીટર માં થાય તેની સમજ આપવી.
- વર્ગખંડ, લોબી તથા મેદાન ની લંબાઈ વગેરેનું માપ મીટરમાં મપાય તેની સમજ આપવી.
- બાળકોને ઘરમાં રહેલ અલગ અલગ નાની તથા મોટી વસ્તુઓ નું માપન કરવા કહેવું

નીચે આપેલ વસ્તુઓને કયા એકમમાં માપશો? (સેમી, મીટર, કિમી)

M401 Applies operations of numbers in daily life situations..(NAS-21

અનુસાર)

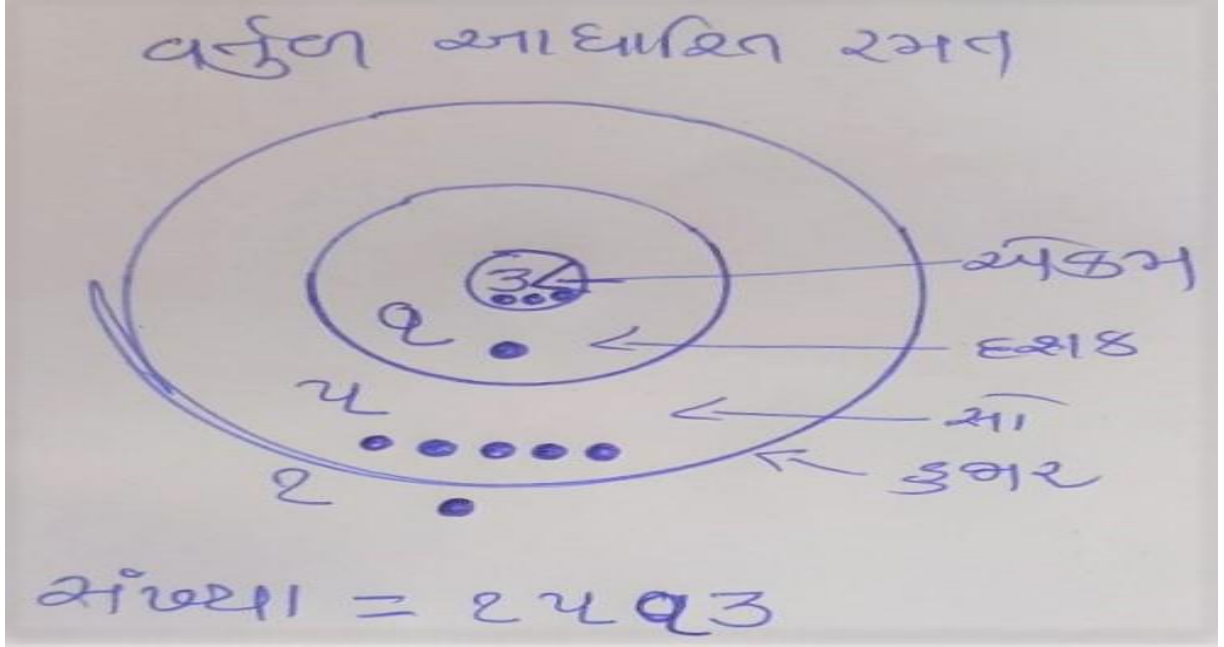
M401 સંખ્યાઓને મૂળભૂત ક્રિયાઓનો ઉપયોગ રોજિંદા જીવનમાં કરે છે.

(ગુજરાત રાજ્ય અનુસાર)

- 401.1 ૧૦૦૦૦ સુધીની સંખ્યાઓની સમજ ધરાવે છે.
- 401.2 ૧૦૦૦૦ સુધીની સંખ્યાઓને અંકોમાં લખે છે.
- 401.3 ૧૦૦૦૦ સુધીની સંખ્યાઓને શબ્દોમાં લખે છે.
- 401.4 ૧૦૦૦૦ સુધીની સંખ્યા ની સ્થાન કિંમત જણાવે છે.
- 401.5 એક અંકની સંખ્યા નો એક અંકની સંખ્યા સાથે ગુણાકાર કરે છે.
- 401.6 એક અંકની સંખ્યાનો બે અંકની સંખ્યા સાથે ગુણાકાર કરે છે.
- 401.7 એક અંકની સંખ્યા નો ત્રણ અંકની સંખ્યા સાથે ગુણાકાર કરે છે.
- 401.8 સરવાળા આધારિત વ્યવહારિક કોયડા ઉકેલે છે.
- 401.9 બાદબાકી આધારિત વ્યવહારિક કોયડા ઉકેલે છે.
- 401.10 ગુણાકાર આધારિત વ્યવહારિક કોયડા ઉકેલે છે.
- 401.11 ભાગાકાર આધારિત કોયડા ઉકેલે છે.

અધ્યયન નિષ્પત્તિની સરળ સમજૂતી/પ્રવૃત્તિ/ઉદાહરણ

- વર્તુળ રમત દ્વારા 1000થી ઉપરની સંખ્યા ની સમજ. ઉદાહરણ તરીકે

- ચલણી નોટો દ્વારા સંખ્યા ની સમજ આપવી.
- સ્થાન કિંમત ચાર્ટ દ્વારા સમજૂતી.
- ચલણી નોટનો ઉપયોગ કરીને.
- બેન્કની મુલાકાત દ્વારા નાણાકીય લેવડ-દેવડની સમજ.
- વ્યવહારિક કોચડા દ્વારા સમજ . ઉદાહરણ તરીકે

મોહનભાઈ એક દુકાનદાર છે. તે પોતાની દુકાન માટે નીચેની વસ્તુઓ ખરીદવા જાય છે. તેમને ગણતરી કરવામાં મદદ કરો.

ક્રમ	વસ્તુનું નામ	વસ્તુની કિંમત	ખરીદેલ વસ્તુની સંખ્યા	ખરીદેલ વસ્તુની કિંમત
૧.	પેસિલ	₹ ૩	૧૫૦	
૨.	પેન	₹ ૫	૨૭૬	
૩.	માપપટ્ટી	₹ ૮	૧૮૦	
૪.	કંપાસબોક્સ	₹ ૧૦	૩૪૦	
			કુલ	

મગનભાઈ દિવાળી માટે ૨૫૦ કોડીયા બનાવે છે તે દરેક ઘરે ૫ કોડીયા આપે તો તે કેટલા ઘરે કોડીયા આપી શકશે?

મનિષ ૪૦૦ રૂપિયાની પાણીની બોટલ ખરીદે છે જો એક પાણીની બોટલની કિંમત ૧૦ રૂપિયા હોય તો મનિષે કેટલી પાણીની બોટલ ખરીદી હશે?

દુકાનદાર પાસે ૩૦૦ બોલ છે. એક બોક્સમાં ૬ બોલ આવતા હોય તો કેટલા બોક્સ જોઈએ?

M412 Explores the area and perimeter of simple geometrical shapes (triangle, rectangle, square) in terms of given shape as a unit..(NAS-21

અનુસાર)

M404 આપેલા આકારને એકમ તરીકે લઈ ભૌમિતિક આકારો (ત્રિકોણ, લંબચોરસ, ચોરસ) ની પરિમિતિ અને ક્ષેત્રફળ રજૂ કરે છે દા.ત. ટેબલના મથાળા ને સંપૂર્ણ ઢાંકવા માટે જરૂરી નોટબુક પુસ્તકની સંખ્યા જણાવે છે.

(ગુજરાત રાજ્ય અનુસાર)

૪૦૪.૧ - વિવિધ આકારો ની પરિમિતિ શોધે છે.

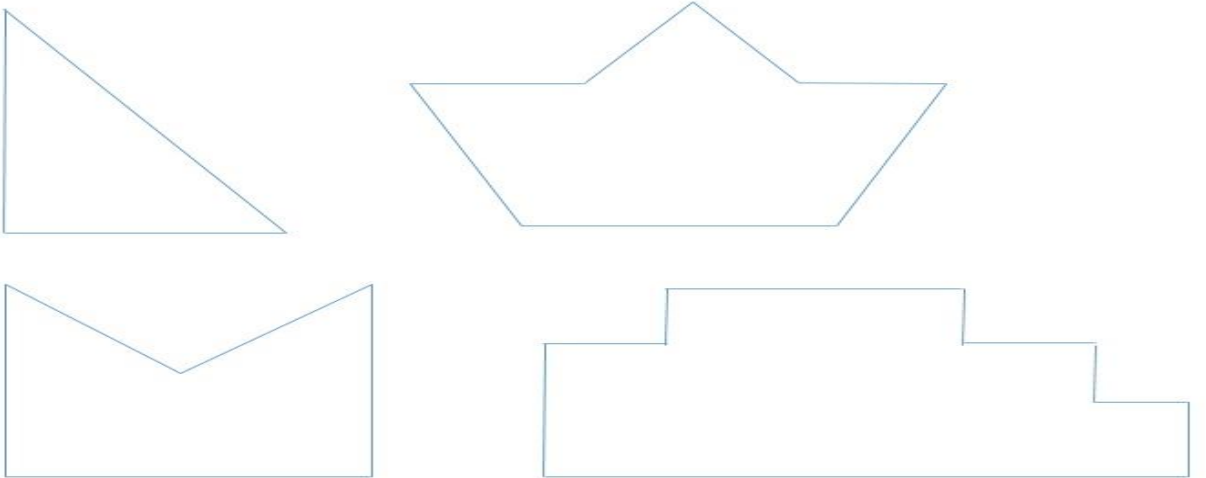
૪૦૪.૨- આલેખ પત્ર અથવા સમાન ચોરસ ખાના ની મદદ થી અનિયમિત આકારના પદાર્થનું ક્ષેત્રફળ શોધે છે.

૪૦૪.૩- સમાન ચોરસ ખાના ની મદદ થી વિવિધ નિયમિત આકારનું ક્ષેત્રફળ શોધે છે.

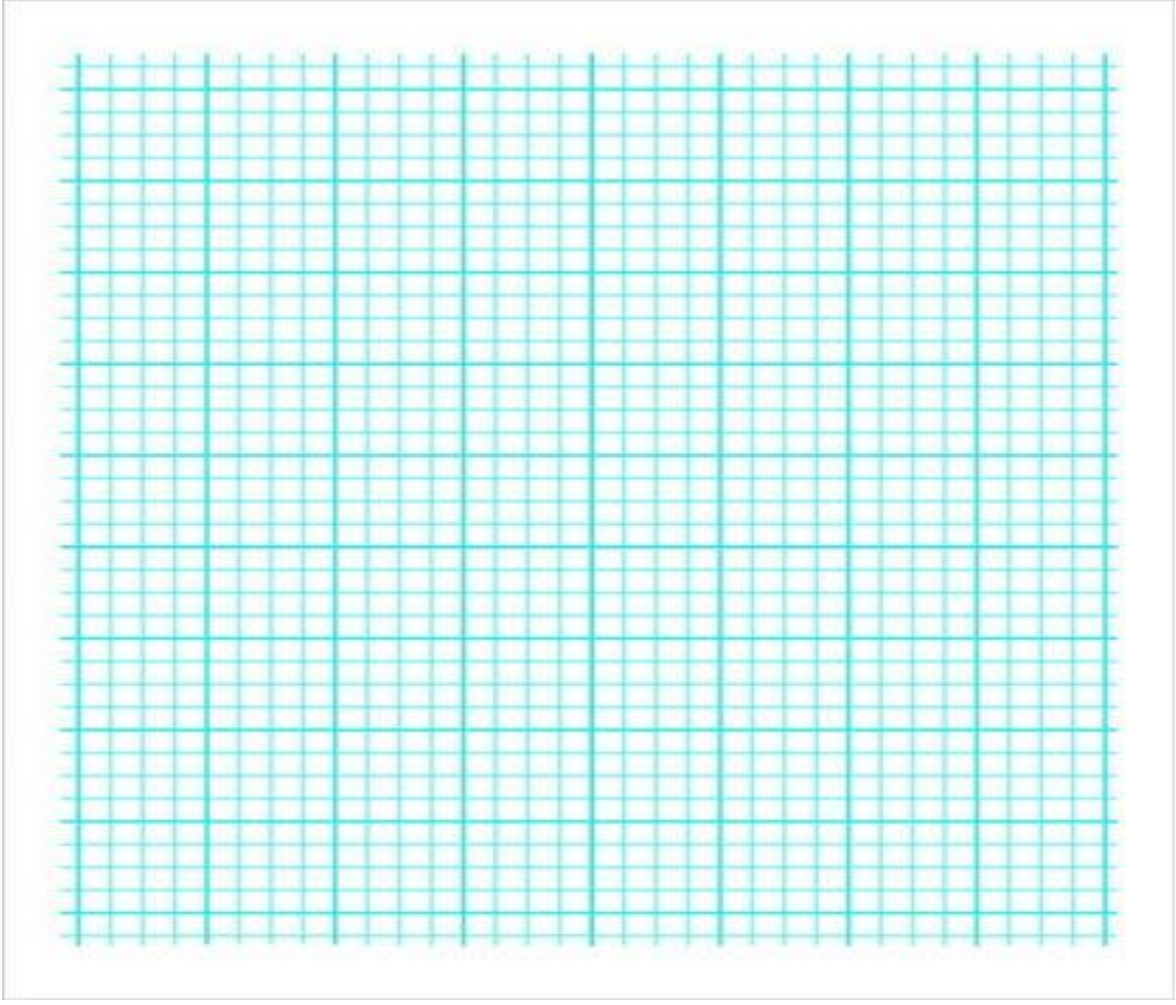
અધ્યયન નિષ્પત્તિની સરળ સમજૂતી/પ્રવૃત્તિ/ઉદાહરણ

પ્રકરણ 13 - ખેતર અને તેની ફરતે વાડ

- અલગ અલગ આકારો બ્લેકબોર્ડ પર દોરીને પરિમિતિ શોધતા શીખવવી જેમ કે,

- આલેખ પોથી ની મદદ થી અનિયમિત આકારના પદાર્થનું ક્ષેત્રફળ શોધતા શીખવવું.
- જેમ કે, પથ્થર, બંગડી, પેન્સિલ વગેરે નું માપન કરવું.

- સમાન ચોરસ ખાના ગણી તેનું ક્ષેત્રફળનું માપન કરતા શીખવવું.

M418 Calculates time intervals/duration of familiar daily life events by using forward or backward counting/addition and subtraction(.NAS-21 અનુસાર)

M408 - ઘડિયાળનો સમય કલાક અને મિનિટમાં વાંચે છે અને સમયને am અને pm માં દર્શાવે છે.(ગુજરાત રાજ્ય અનુસાર)

૪૦૮.૧ - ઘડિયાળ નો સમય ઓળખી શકે છે.

૪૦૮.૨- આપેલ સમય ઘડિયાળમાં દર્શાવે છે.

૪૦૮.૩- રોજિંદા જીવન વ્યવહારને સમય સાથે જોડે છે.

૪૦૮.૪- સમયનું અનુમાન કરે છે.

૪૦૮.૫- સમયના કરેલા અનુમાન અને વાસ્તવિક રીતે ચકાસણી કરે છે.

M409 - 12 કલાક અને 24 કલાકની ઘડિયાળને સમજ તેમજ તેમની વચ્ચેનો સંબંધ શોધે છે.

૪૦૯.૧- સમયને 12 કલાક અને 24 કલાકના સંદર્ભે દર્શાવે છે.

૪૦૯.૨- રોજિંદા જીવનમાં 12 કલાક અને 24 કલાકના સંદર્ભે સમયનો ઉપયોગ કરે છે.

૪૧૦- રોજિંદા જીવનમાં બનતી ઘટનાઓની સમયગાળાની ગણતરી કરે છે અને ઘટનાઓને ક્રમમાં ગોઠવે છે.

૪૧૦.૧- બે ઘટનાઓ વચ્ચેના સમયગાળાની ગણતરી કરે છે.

૪૧૦.૨- ઘટનાઓને સમયના ક્રમમાં ગોઠવે છે.

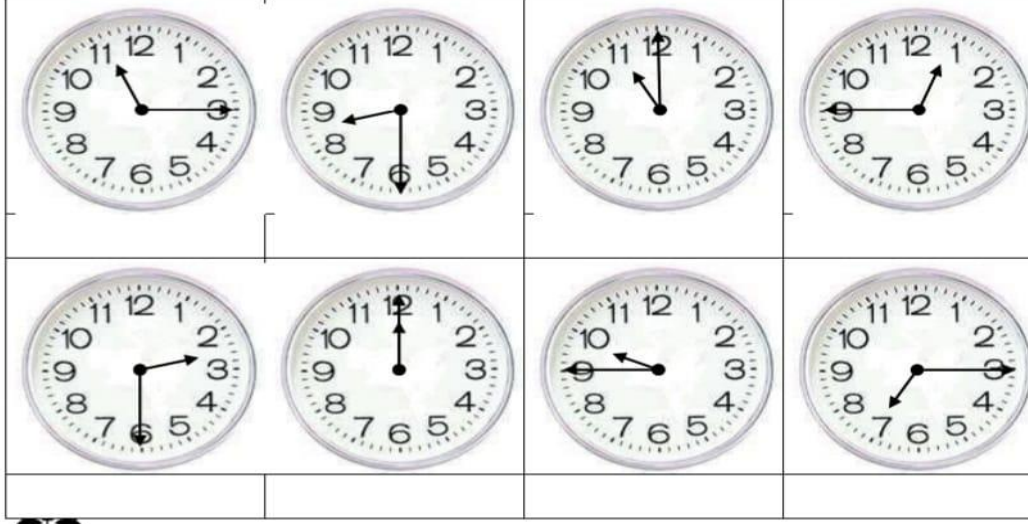
૪૧૦.૩- મિનિટ, કલાક, દિવસ, અઠવાડિયું, માસ અને વર્ષની સમજ સમયના સંદર્ભમાં ધરાવે છે.

૪૧૦.૪- કેલેન્ડર ની સમજ ધરાવે છે.

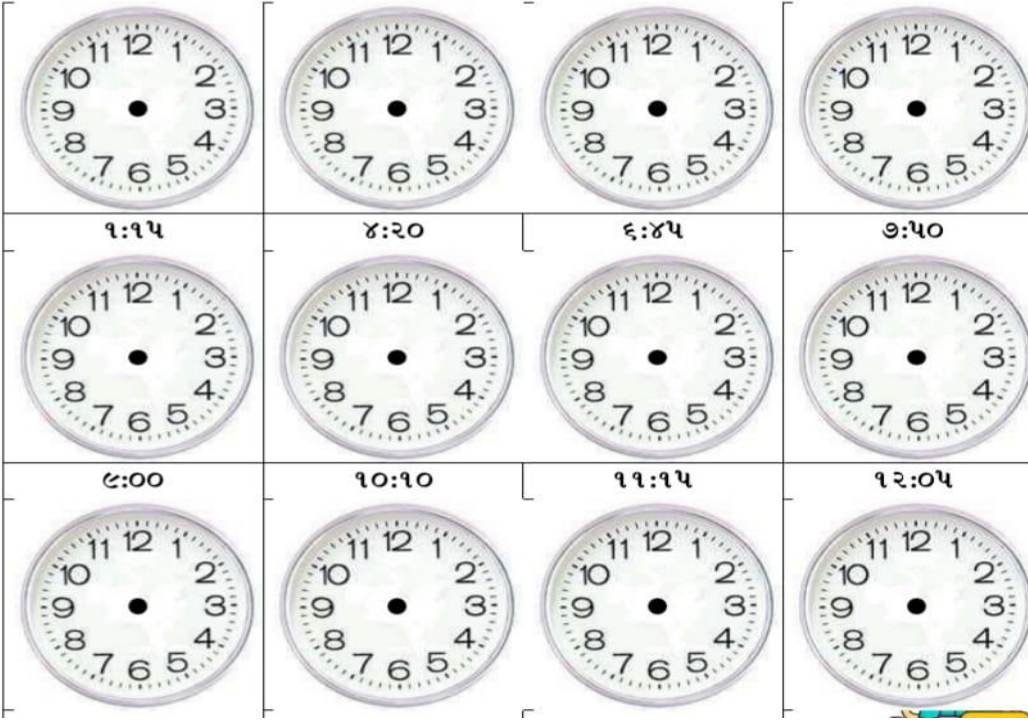
સરળ સમજૂતીના મુદ્દા-

અધ્યયન નિષ્પત્તિની સરળ સમજૂતી/પ્રવૃત્તિ/ઉદાહરણ

- ઘડિયાળનું ટીએલએમ બનાવવું.
- સેકન્ડ, મિનિટ, કલાકની સમજ આપવી. ઉદાહરણ તરીકે

દરેક ઘડિયાળમાં સમય દર્શાવો.

- બાળકોને પોતાની દૈનિક રોજનીશી અને રજા ચિટ્ટી લખતા શીખવવું.
- બસ સ્ટેશન, રેલવે સ્ટેશન એવા સ્થળોએ 24 કલાકની ઘડિયાળનું અવલોકન કરવા કહેવું.
- વર્ગખંડની બહાર મેદાનમાં લાંબા ટ્રેક પડછાયા દ્વારા સમયનું અનુમાન કરતા શીખવવું.

રોહિતભાઈનું સવારનું સમયપત્રક નીચે દર્શાવ્યું છે, તો તેમના દરેક કામ માટેનો સમય શોધો.

ક્રમ	કામ	સમય
૧.	ઊઠવું અને તૈયાર થવું	૫:૩૦ થી ૬:૦૦
૨.	પૂજા કરવી	૬:૦૦ થી ૬:૪૫
૩.	ચા-નાસ્તો	૬:૪૫ થી ૭:૩૦
૪.	છાપું વાચવું	૭:૩૦ થી ૮:૩૦

૧. ઊઠવું અને તૈયાર થવું

૨. પૂજા કરવી

૩. ચા-નાસ્તો

૪. છાપું વાચવું

- અલગ અલગ ઘટના (શાળાએ જવું, રમત રમવી, ફરવા જવું, ગૃહ કાર્ય કરવું વગેરે) દ્વારા સમયને નોંધણી કરતાં શીખે છે.
- કેલેન્ડર પરથી દિવસ અઠવાડિયું માસ અને વર્ષની ગણતરી કરતા શીખે છે.

2022

JANUARY

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

FEBRUARY

S	M	T	W	T	F	S
						1
			2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

MARCH

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

APRIL

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

MAY

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
3	4	5	6	7		
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

JUNE

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
						3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

JULY

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

AUGUST

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
						3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

SEPTEMBER

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
						3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

OCTOBER

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
						3
4	5	6	7	8		
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

NOVEMBER

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
						3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DECEMBER

S	M	T	W	T	F	S
						1
						2
						3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

M421 Represent the collected information in tables and bar graphs and draws interences from these.(NAS-21 અનુસાર)

M 413 - ભેગી કરેલી માહિતીને કોષ્ટકમાં અને સ્તંભ આલેખ માં નિરૂપણ કરે છે.(ગુજરાત રાજ્ય અનુસાર)

૪૧૩.૧- કોષ્ટકમાં આપેલી માહિતી નું અર્થઘટન કરે છે અને પ્રશ્નોના જવાબ આપે છે.

૪૧૩.૨- રોજિંદા જીવનમાં બનતી ઘટનાઓને કોષ્ટક સ્વરૂપે દર્શાવે છે.

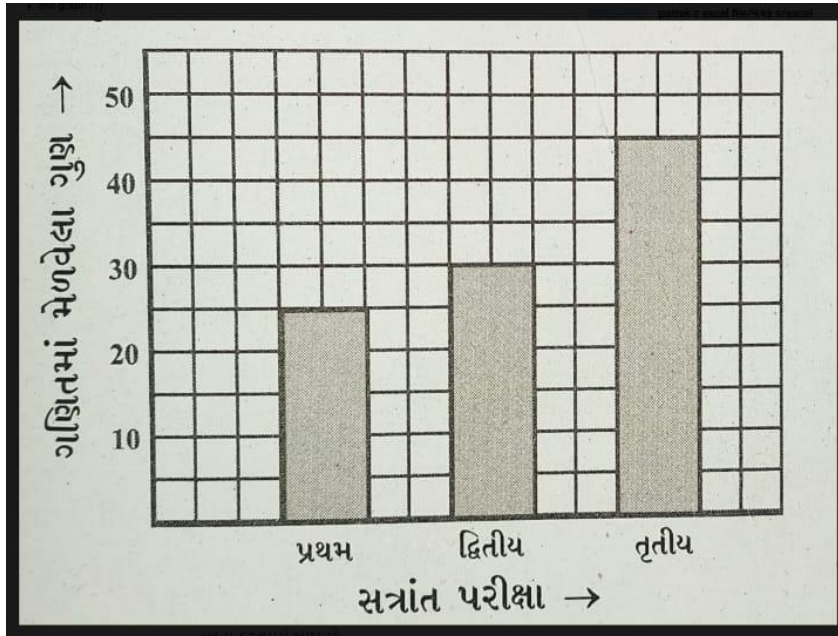
૪૧૩.૩- માહિતીના આધારે સ્તંભ આલેખની રચના કરે છે.

૪૧૩.૪- સ્તંભ આલેખ આધારિત પ્રશ્નોના જવાબ આપે છે.

૪૧૩.૫- માહિતીના આધારે વર્તુળ આલેખની રચના કરે છે.

૪૧૩.૬- વર્તુળ આલેખ આધારિત પ્રશ્નોના જવાબ આપે છે.

- ચિત્ર આલેખ દ્વારા સમજ આપવી.

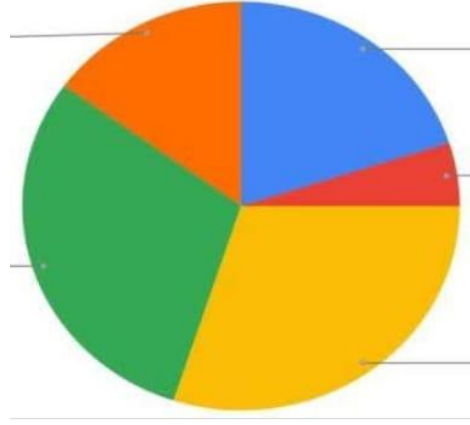

- ચિત્રાત્મક માહિતી ભેગી કરી વિદ્યાર્થીને બતાવવી જેમ કે સામાયિક પુસ્તકો, બાલ સૃષ્ટિ, છાપા વગેરે.

- શાળામાં રહેલ પરિણામ પત્રક, હાજરી પત્રક, પુસ્તક રજીસ્ટર વગેરે માહિતી ની સમજ આલેખ દ્વારા આપવી.
- શાળામાં થતી વિવિધ સ્પર્ધાઓ ની માહિતી, બાળમેળાની પ્રવૃત્તિઓ વગેરેની સંખ્યાત્મક માહિતી વર્તુળ આલેખ દ્વારા આપવી.

બાળમેળાની માહિતી દર્શાવતો વર્તુળ આલેખ

- કુલ 200 બાળકો-
- જીવન કૌશલ્ય-10 બાળકો
- ચિટક કામ-15 બાળકો
- છાપકામ-25 બાળકો
- રંગપૂરણી-૭૫ બાળકો
- રમતગમત-૭૫ બાળકો

M512 Relates different commonly used and smaller units of length, weight, and volume and convert larger units to smaller units and vice versa. (NAS)

M૫૦૪ - લંબાઈ, વજન અને ગુંજાશ જેવી રાશિઓના મોટા તથા નાના એકમો જાણે છે તથા તેમની વચ્ચેનો સંબંધ જાણે છે અને નાના એકમોનો મોટા એકમોમાં પરસ્પર રૂપાંતર કરે છે. (ગુજરાત બોર્ડ અનુસાર)

પૂર્વ જ્ઞાન અને વિષયવસ્તુના મુદાઓ...

- લંબાઈ, વજન અને કદ
- નાનું અને મોટું ની સમજ
- સૌથી નાનું અને સૌથી મોટું ની સમજ
- ચાર ક્રિયાઓની સમજ
- માપન ની સમજુતી
- લંબાઈ પહોળાઈ ની સમજુતી
- સેન્ટીમીટર અને મીટર ની સમજુતી સૌથી નાનો એકમ મીલીમીટર ની સમજ
- ભાગ અને એકસરખા ભાગ ની સમજ
- કેટલામો ભાગ સમજાવવું
- અપૂર્ણાંક ની સમજ
- ૧ મીટર = ૧૦૦ સેન્ટીમીટર
- ૧ સેન્ટીમીટર = ૧૦ મિલીમીટર
- ૧ મીટર = ૧૦૦૦ મિલીમીટર

પ્રકરણ ૧ માં પાના નંબર ૭ ની પ્રવૃત્તિ તથા પ્રકરણ ૧૦ માં પાનાં નંબર ૧૩૪ થી ૧૪૩ સુધીના મુદાઓ ને સરળ બનાવવા માટેની પ્રવૃત્તિઓ.

લંબાઈ નાં એકમ ને સરળ રીતે સમજાવવાની પ્રવૃત્તિ

(૧) દોરડું, કાપડ, પાન, ટેબલ વગેરે નું માપન કરાવવું. અપ્રમાણીત એકમો નો ઉપયોગ કરી દરેક પાસે માપન કરાવી શકાય. ત્યારબાદ દરેક ના જવાબ અલગ અલગ હોવાથી પ્રમાણિત એકમ ની જરૂરિયાત સમજાવી શકાય.

(૨) વર્ગખંડ માં રહેલી વસ્તુઓ ની લંબાઈ પહોળાઈ નું માપન કરાવવું. જેમકે પુસ્તક, ટેબલ, દીવાલ, કાળું પાટિયું વિગેરે.

વજન - પુર્વજ્ઞાન અને વિષય વસ્તુના મુદાઓ

- ભારે અને હલકું
- કદ ની સમજૂતી વજન મુજબ
- ચાર મૂળભૂત ક્રિયાઓ
- પા કિલો અને અડધો કિલો ની સમજ
- ગ્રામ અને કિલોગ્રામ ની સમજૂતી
- ૧ કિલોગ્રામ = ૧૦૦૦ ગ્રામ

વજન ના એકમ ને સરળતાથી સમજાવવા માટેની પ્રવૃત્તિઓ

(1) નાના મોટા વજનીયા કે અન્ય વસ્તુઓ મગાવી વજન ની પ્રવૃત્તિ કરાવી.ગ્રામ અને કિલોગ્રામ ની સમજૂતી આપવી તથા વજન અને કદ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવવો.

(૨) વજન કાંટા ની મદદથી વજન કરાવવાની પ્રવૃત્તિ કરાવવી.

(3) અલગ અલગ વસ્તુઓ મેળવી અને સૌથી ભારે અને સૌથી હલકી વસ્તુ ચકાસો

(4) ખાલી જગ્યા પૂરો.

1) 8 કિલોગ્રામ =ગ્રામ

2) 8000 ગ્રામ =કિલોગ્રામ

3) 3 કિલોગ્રામ અને 30 ગ્રામ =.....ગ્રામ

(5) પેકિંગ વસ્તુ નું વજન ચકાસી શકાય. દા.ત. તેલનો ડબ્બો, વેફર નું પેકેટ, સાબુ નું ખોખું વિગેરે...

ગુંજાશ ના એકમ ને સરળતાથી સમજાવવા માટેની પ્રવૃત્તિઓ

પ્રવૃત્તિ

1 . વર્ગ ખંડ માં ઉપલબ્ધ અલગ અલગ વસ્તુઓ માં પ્રવાહી વસ્તુઓ ભરવી અને તેનું માપન કરાવવું.

M506 - Applies the four fundamental arithmetic operation in solving problems involving money, length, mass, capacity and time intervals.

નાણું લંબાઈ વજન ગુંજાશ અને સમય આધારિત કોયડાઓ ગણિત ની ચાર મૂળભૂત ક્રિયાઓના ઉપયોગ દ્વારા ઉકેલે છે.

પ્રકરણ 10 માં પાના નંબર 143 ની પ્રવૃત્તિ તથા પાના નંબર તથા પ્રકરણ 1 માં પાના નંબર 9 ના મુદાઓ ને સરળ બનાવવા માટેની પ્રવૃત્તિઓ.

નાણું - પુર્વજ્ઞાન અને વિષય વસ્તુના મુદાઓ

- પૈસા ની જાણકારી સિક્કા અને નોટ
- ચલણી નાણું ની સમજ
- વિવિધ દેશો ના ચલણી નાણા
- ચાર ક્રિયાઓ ની સમજ

નાણાના એકમને સરળતાથી સમજાવવા માટેની પ્રવૃત્તિઓ

પ્રવૃત્તિ (1)

નાણું	50 પૈસા ના સિક્કા કેટલા?	5 રૂપિયા ના સિક્કા કેટલા?
10 રૂપિયા		
30 રૂપિયા		
25 રૂપિયા		
40 રૂપિયા		

(2) ખાલી જગ્યા પૂરો.

20 રૂપિયા = 2 રૂપિયા નાસિક્કા
= 5 રૂપિયા નાસિક્કા
= 10 રૂપિયા નાસિક્કા
= 20 રૂપિયા નાસિક્કા
= 1 રૂપિયા નાસિક્કા

(3)

ક્રમ	વસ્તુ નું નામ	1 નંગ ની કિંમત	જથ્થો
1	બેટ	107	2
2	નોટબુક	25	7
3	પેન	15	15
4	દડો	12	8

ઉપરોક્ત કોષ્ટક નાં આધારે અલગ અલગ પ્રશ્નોતરી કરાવવી.

સમય - પુર્વજ્ઞાન અને વિષય વસ્તુના મુદાઓ

- મિનીટ, કલાક અને સેકંડ ની સમજ
- ઘડીયાલ ની ઓળખ અને સમય જોવા બાબત
- રોમન અંક ની સમજ
- ઝડપ, અંતર, અને સમય વચ્ચેનો સંબંધ

સમય ના એકમ ને સરળતાથી સમજાવવા માટેની પ્રવૃત્તિઓ

પ્રવૃત્તિ (1)

કામ નું નામ	કામ માટેનો સમય
1 તાસ	45 મિનીટ
ભોજન વિરામ નો સમય	૧ કલાક
ટી.વી. જોવાનો સમય	30 મિનીટ
1 ચપટી વગાડવાનો નો સમય	2 સેકંડ

પ્રશ્નોતરી

- 2 તાસ લેવા માટે શિક્ષકને કેટલી કલાક લાગશે ?
- દિવસ દરમિયાન કુલ ભોજન નો સમય કેટલી મિનીટ નો હશે ?
- 60 ચપટી વગાડવાનો નો સમય કેટલી મિનીટ થશે ?
- એક અઠવાડિયાનો ટી.વી. જોવાનો સમય કેટલો ?

કોયડો -- શાળામાં ગણિત નો તાસ 11-15 વાગ્યાથી 12-05 વાગ્યા સુધીનો છે.
તો ગણિત નો તાસ કેટલા સમય નો હશે ?

(1) શાળાનું સમય પત્રક , બસ નું સમય પત્રક , રેલ્વે નું સમય પત્રક બોર્ડ પર બતાવીને તેની લગતી પ્રશ્નોતરી કરાવવી.

(2) ઘડિયાળ દ્વારા સમય ને અનુરૂપ મૌખિક પ્રશ્નોતરી કરાવવી.

506 માં 504 ની તમામ અધ્યયન નિષ્પત્તિ નો સમાવેશ પણ થતો હોય 504 માં સુચવેલી તમામ પ્રવૃત્તિ 506 માં પણ કરી શકાય.

M508 Collects data related to various daily life situation in tabular form and as bar graph and interprets.

રોજીદા જીવનની વિવિધ પરિસ્થિતિ મુજબ માહિતી એકત્ર કરે છે તેને કોષ્ટક સ્વરૂપે અને આલેખ સ્વરૂપે દર્શાવે છે અને તેનું અર્થઘટન કરે છે. (ગુજરાત બોર્ડ અનુસાર)

508.1 એકત્ર કરેલ માહિતી ને કોષ્ટક સ્વરૂપે દર્શાવે છે

508.2 એકત્ર કરેલ માહિતી ને લંબ આલેખ સ્વરૂપે દર્શાવે છે

508.3 એકત્ર કરેલ માહિતી ને સ્તંભ આલેખ સ્વરૂપે દર્શાવે છે

508.4 કોષ્ટક સ્વરૂપે રહેલ માહિતી નું અર્થઘટન કરે છે

508.5 સ્તંભ આલેખ પરથી માહિતી નું અર્થઘટન કરે છે

508.6 લંબ આલેખ પરથી માહિતી નું અર્થઘટન કરે છે

પ્રકરણ 12 માં પાના નંબર 159 ની પ્રવૃત્તિ ના મુદાને સરળ બનાવવા માટેની પ્રવૃત્તિ.

(1) બાળકોને વજન માપવાનું કહી નીચે મુજબનું કોષ્ટક બનાવવાની પ્રવૃત્તિ આપવી

વજન	બાળકો ની સંખ્યા	આવૃત્તિ ચીહન
15 થી 20		
21 થી ૨૫		
26 થી ૩૦		
31 થી ૩5		

બાળકો એકત્ર કરેલ માહિતી પરથી ઉપરનું કોષ્ટક ભરવા કહો.

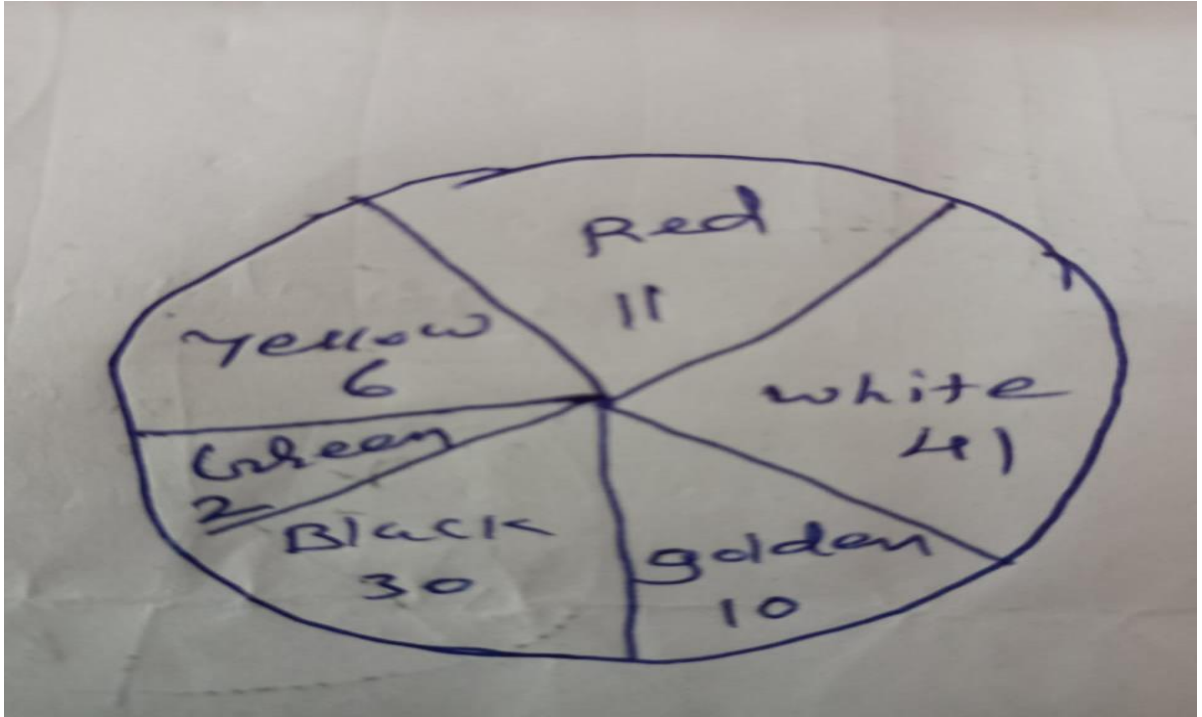
(2) બાળકોને તેમની ઊંચાઈ પ્રમાણે ગોઠવી લંબ આલેખ ની સમજ આપવી.

(3) નાના મોટા લાકડા નો ઉપયોગ કરીને સ્તંભ આલેખ ની સમજ આપી શકાય.

(4) બાળકોને કોષ્ટક આપી તેનું વાંચન કરાવી પ્રશ્નોતરી કરવી.

ખેલાડી નું નામ	બનાવેલા રન	લીધેલી વિકેટ
કિશન	40	4
આકાશ	101	2
વિજય	17	0
મિલન	8	3
સુરેશ	1	1

(5) ૧૦૦ વ્યક્તિઓની મોટરનાં રંગ પસંદગી બાબત નું વર્ગીકરણ કરી વર્તુળ આલેખ (પાઈ ચાર્ટ) નું વાંચન કરાવી પ્રશ્નોતરી કરાવવી.

(6) કોઈ વિદ્યાર્થી નું પરિવાર વૃક્ષ બનાવવાની પ્રવૃત્તિ કરાવવી.

M509 આલેખ પત્ર નો ઉપયોગ કરી વ્યવહાર માં વપરાતી વસ્તુઓનું ક્ષેત્રફળ શોધે છે.

509.1 આલેખ પત્ર ની મદદ થી આસપાસ ના પર્યાવરણ માં જોવા મળતી વસ્તુ નું ક્ષેત્રફળ શોધે છે.

509.2 આલેખ પત્ર ની મદદ થી આસપાસ ના પર્યાવરણ માં જોવા મળતી વસ્તુની પરિમિતિ શોધે છે.

પ્રકરણ 11 માં પાના નંબર 152 અને પાના નંબર 156 ની પ્રવૃત્તિ ના મુદાને સરળ બનાવવા માટેની પ્રવૃત્તિ.

પ્રવૃત્તિ

- (1) વિદ્યાર્થીઓને અલગ અલગ લંબચોરસ ટુકડા આપી ને તેની લંબાઈ અને પહોળાઈ નું માપન કરાવવું
- (2) વર્ગખંડ માં રહેલી વસ્તુઓ ની લંબાઈ પહોળાઈ નું માપન કરાવી તેની પરીમિતિ ની સમજ આપવી.
- (3) સરખે ભાગે વહેંચણી ની પ્રવૃત્તિ કરાવવી.

•					
				•	
		•			
	•				
			•		
					•

છ બાળકો ને જમીન સરખે ભાગે વહેંચવી અને દરેકના ભાગે એક વૃક્ષ આવવું જોઈએ.

(4) વર્ગખંડ ની લંબાઈ અને પહોળાઈ નું માપન કરાવી પરિમિતિ તથા ક્ષેત્રફળ શોધવું.

M506 IDENTIFIES AND FORMS EQUIVALENT FRACTIONS OF A GIVEN FRACTION. (NAS)

પ૦૨.૨ આપેલ અપૂર્ણાંક નો સમ અપૂર્ણાંક ઓળખે છે અને નવો સમ અપૂર્ણાંક બનાવે છે.

પ્રકરણ 4 માં પાના નંબર 64થી 66 ની પ્રવૃત્તિ ના મુદાને સરળ બનાવવા માટેની પ્રવૃત્તિ.

અંશ અને છેદ નો ખ્યાલ આપવો.

અપૂર્ણાંક નો ખ્યાલ આપવો.

$1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/6$,

પ્રવૃત્તિ -

- (1) કોઈ એક વસ્તુના સરખા ભાગ કરી ને કેટલામો ભાગ છે તે કહો.
- (2) $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/6$, ને પાંચ સુધી ગુણન કરો.
- (3) નારંગી ના ટુકડા વડે બે બાળકો ને કેટલા ભાગ મળે તેની ચર્ચા કરો.
- (4) ચોરસ અને લંબ ચોરસ કાગળ ની ગડી વાળી વિવિધ સમ અપૂર્ણાંક ની સમજ આપશે.
- (5) મૂર્ત વસ્તુઓની વહેંચણી કરીને સમ અપૂર્ણાંક ની સમજ આપશે.
- (6) ચોરસ અને લંબ ચોરસમાં ખાના દોરી તેમાં રંગપુરણી દ્વારા સમ અપૂર્ણાંક ની સમજ આપવી.
- (7) સમ અપૂર્ણાંક નું વર્ગીકરણ કરો.

$1/2$, $2/4$, $1/5$, $1/7$, $3/4$, $3/6$, $1/9$, $4/8$

M508 CONVERTS FRACTIONS INTO DESIMALS AND VICE VERSA.

(NAS)

પ૦૨ અપૂર્ણાંક વિષે ની સમજ કેળવે.

પ૦૨.૪ આપેલ સાદા અપૂર્ણાંક ને દશાંશ અપૂર્ણાંક માં દર્શાવે છે

પ૦૨.૫ આપેલ દશાંશ અપૂર્ણાંક ને સાદા અપૂર્ણાંક માં દર્શાવે છે

પ્રકરણ 10 માં પાના નંબર 140 ની પ્રવૃત્તિ ના મુદાને સરળ બનાવવા માટેની પ્રવૃત્તિ.

અંશ અને છેદ નો ખ્યાલ આપવો.

અપૂર્ણાંક નો ખ્યાલ આપવો.

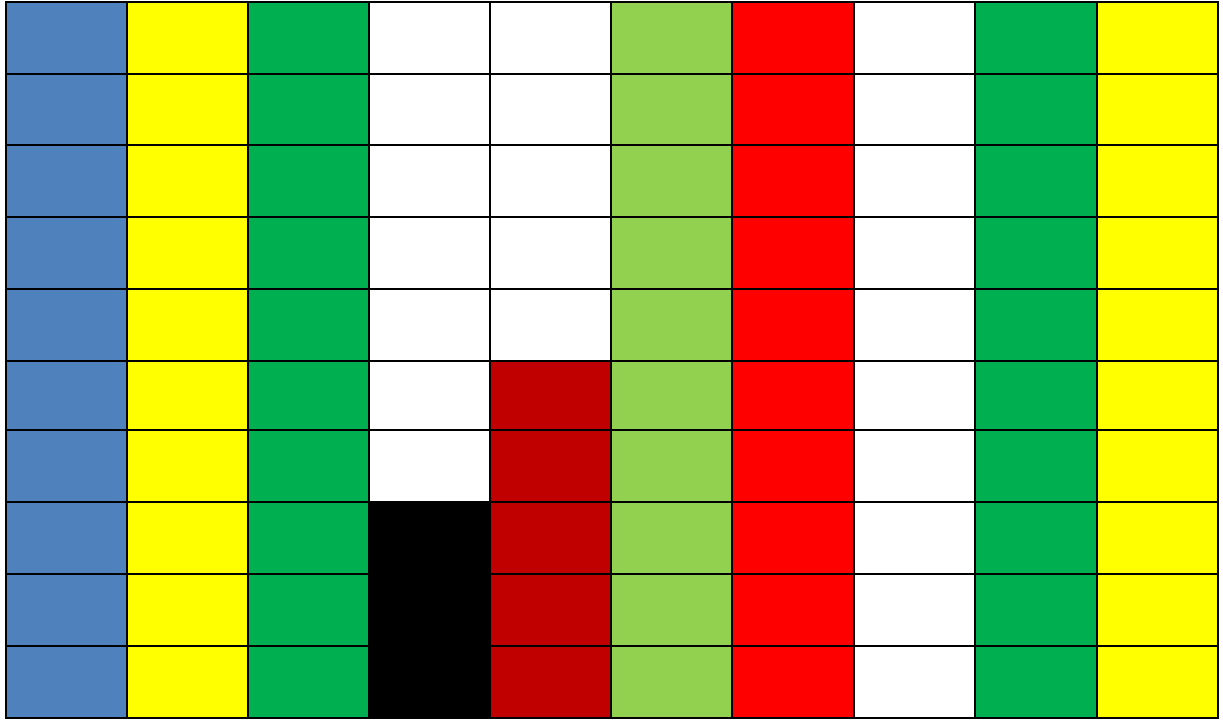
$1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/6$,

પોઈન્ટ ની સમજ આપો.

પ્રવૃત્તિ -

- (1) મૂર્ત વસ્તુઓની લંબાઈ અને પહોળાઈ માપપટ્ટી ની મદદ થી માપન કરવો.
- (2) નીચેના આકૃતિ દ્વારા સાદા અપૂર્ણાંક ને દશાંશ અપૂર્ણાંક માં ફેરવવાની પ્રવૃત્તિ કરાવો.

આકૃતિ નાં આધારે પ્રશ્નોતરી કરાવી.

કુલ કેટલા ખાના છે ?

કુલ કેટલા વાદળી ખાના છે ?

શું કાગળ નો ૧૦/૧૦૦ વાદળી રંગ નો છે ?

M504 DIFFERENT STRATEGHIES LIKE USING STANDARD ALGORIDHAMS OR BREAKING A NUMBER AND THEN USING OPERATION.

૫૦૧ મોટી સંખ્યા સાથે કામ કરે છે

૫૦૧.૧ પોતાની આસપાસ ના પર્યાવરણ ના 1000 થી મોટી સંખ્યા વાંચે છે અને લખે છે.

૫૦૧.૨ 1000 થી મોટી સંખ્યા ની સ્થાન કીમત ના આધારે સરખામણી કરે છે.

૫૦૧.૩ આપેલી સંખ્યા ને તેની નજીકના ૧૦, ૧૦૦ , ૧૦૦૦, ૧૦૦૦૦, ૧૦૦૦૦૦, અને કરોડ માં દર્શાવે છે.

૫૦૧.૪ કરોડ સુધીની સંખ્યાનાં સરવાળા બાદબાકી કરે.

૫૦૧.૫ એક કરોડ સુધીની સંખ્યાનું ત્રણ અંક સુધીની સંખ્યા વડે ગુણાકાર કરે છે.

૫૦૧.૬ એક કરોડ સુધીની સંખ્યાનું બે અંક સુધીની સંખ્યા વડે ભાગાકાર કરે છે.

૫૦૧.૭ ચાર મૂળભૂત ક્રિયાઓ ના પરિણામ નો અંદાજ કાઢે છે તથા ચકાસણી કરે છે.

૫૦૧.૮ સ્થાનકિંમત ની સમાજ નાં આધારે એકહાજર થી મોટી સંખ્યાઓ પર ચાર મૂળભૂત ક્રિયાઓ કરે છે.

501.10 ગુણાકાર અને ભાગાકાર આધારિત વ્યવહારુ કોયડા ઉકેલે છે.

- પૂર્વ જ્ઞાન અને વિષય વસ્તુ ના મુદાઓ...
- 1000 થી વધુ સંખ્યા આવે તેની ચર્ચા કરો.
- એકમ , દશક, સો, હજાર, દસ હજાર , લાખ, દસ લાખ , કરોડ સુધીની સમજ આપવી.
- સ્થાનકિંમત ની સમજ આપવી.
- ગુણાકાર અને ભાગાકાર ની સમજ આપવી.

પ્રવૃત્તિ - ૪૩૨૫૮૭ ની સ્થાન કીમત સમજાવવી.

અધ્યયન નિષ્પત્તિ-

૫૧૩ -આપેલ સંખ્યાના સામાન્ય અવયવ અને સામાન્ય અવયવી આપે છે.

(૫૧૩ - નાસ તથા ગુજરાત રાજ્ય ની -૫૦૫ છે.)

અનુબંધ-

ગણિત ધોરણ-૫

પ્રકરણ-૬

“તું મારો ગુણક હું તારો અવયવ”

વિષયાંગ-‘સામાન્ય અવયવ તથા અવયવી’

સમજૂતી-

૨ ના ગુણકો = 2,4,6,8,10...

➤ ૩ ના ગુણકો = 3,6,9...

ગુણકો અનંત હોય છે.

➤ કોઈ પણ સંખ્યાનો નાનામાં નાનો ગુણક (અવયવી) તે સંખ્યા પોતે હોય છે .

➤ ગુણક મેળવવા માટે આપેલ સંખ્યા માં તે જ સંખ્યા ઉમેરતા બીજો ગુણક મળે અથવા ૨,૩,૪,૫,.....વડે ગુણતા ગુણક મળે .

➤ ગુણક એટલે અવયવી

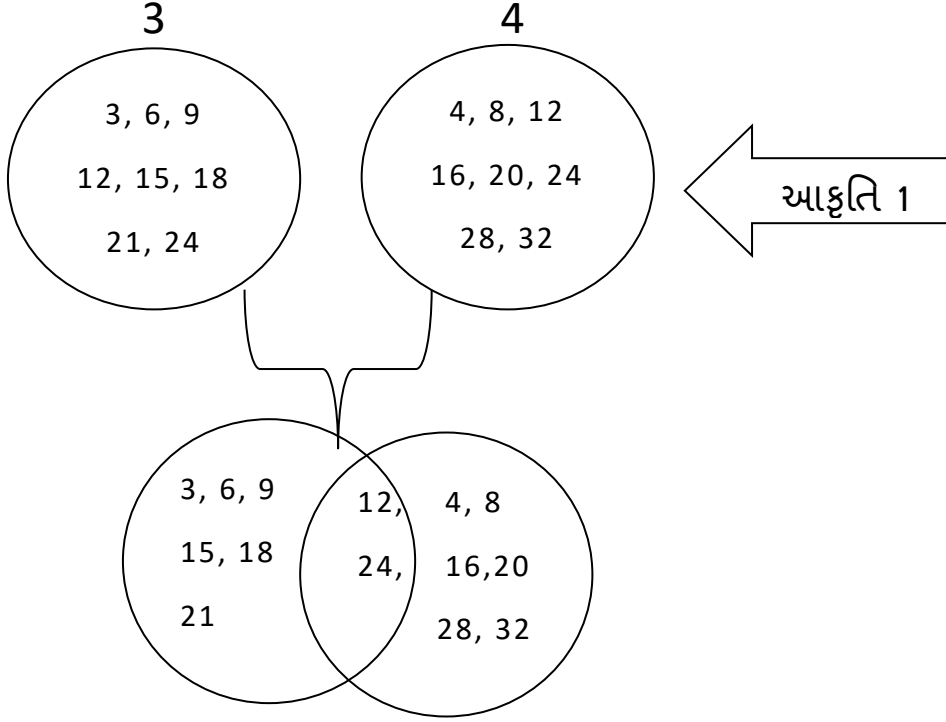
➤ અવયવીઓ હમેશા સંખ્યા કરતા મોટા હોય .

➤ અવયવી માં બાળક ને તેની પેઠી ના ઉદારણ આપી શકાય.

➤ સામાન્ય અવયવી ગુણાંક

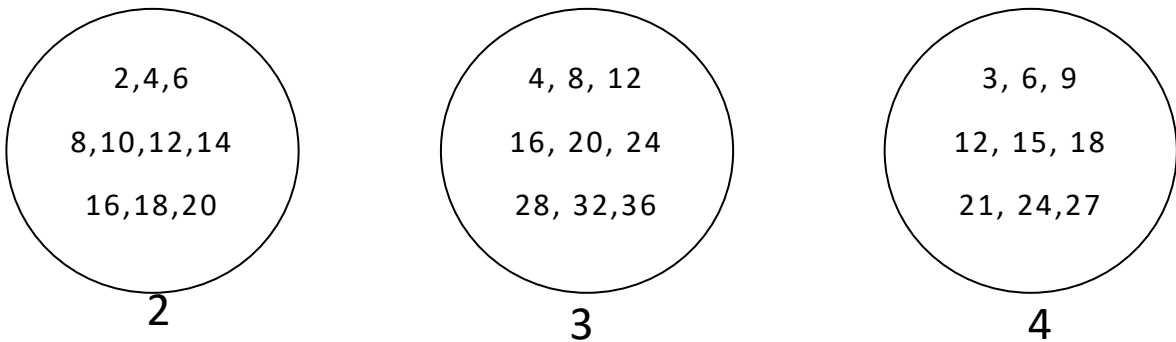
➤ અહીં ૩ અને ૪ ના ગુણાંક દર્શાવ્યા છે (આકૃતિ ૧)

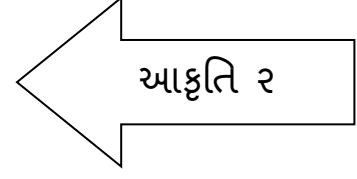
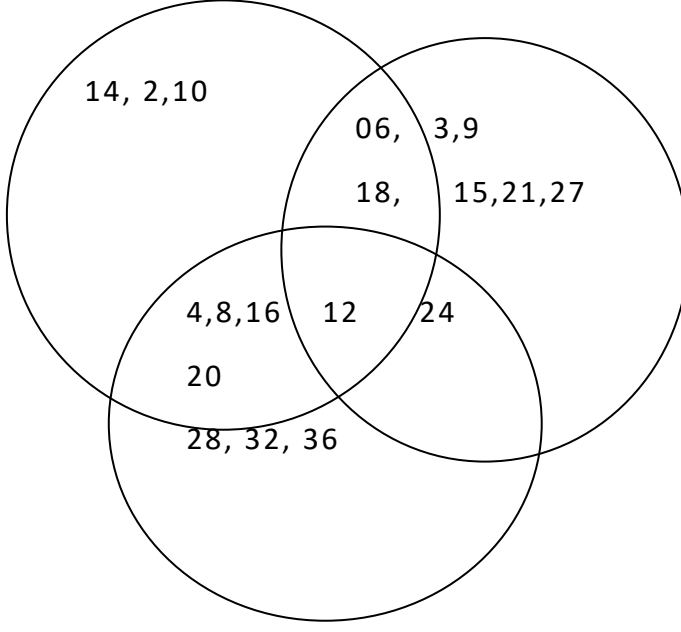
૩ અને ૪ ના સામાન્ય ગુણકો રંગીન ભાગ માં દર્શાવેલા છે (આકૃતિ ૨)

આજ પ્રમાણે સંખ્યા પસંદગી કરી રમત નું પુનરાવર્તન કરી શકાય

૨,૩,૪, ના સામાન્ય ગુણકો

- આકૃતિ ૨ માં બંનેમાં સમાન ગુણાંક હોય તેવા ગુણકો છે
- સૌથી નાનો ગુણાંક કયો છે ?

- ૨ અને ૩ ના સામાન્ય ગુણાંક કયા રંગમાં લખ્યા છે ?
- ૩ અને ૪ ના સામાન્ય ગુણાંક કયા રંગમાં લખ્યા છે ?
- ૨ અને ૪ ના સામાન્ય ગુણાંક કયા રંગમાં લખ્યા છે ?
- ૨,૩ અને ૪ ના સામાન્ય ગુણાંક કયા રંગમાં લખ્યા છે ?

આ રીતે અન્ય સંખ્યા લઈ પ્રવૃત્તિઓનું પુનરાવર્તન કરવું

સામાન્ય અવયવ

➤ ૨૫ અને ૩૫ ના સામાન્ય અવયવ

$$25 = 1 \times 25$$

$$5 \times 5$$

૩૫ ના અવયવો . 1, 5, 25

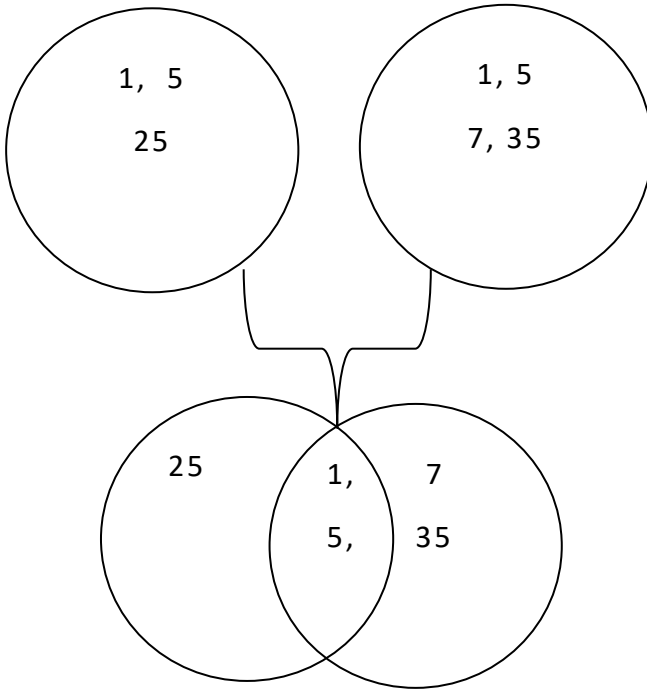
$$35 = 1 \times 35$$

$$5 \times 7$$

➤ ૩૫ ના અવયવો 1, 5, 7, 35

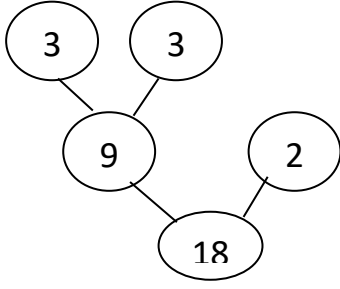
25

4

૨૫ અને ૩૫ ના સામાન્ય અવયવો 1, 5 છે .

અવયવ વૃક્ષ (૧૮)

આ પ્રકાર ના અવયવ વૃક્ષ બનાવો

નીચેના જેવી લીંક નો ઉપયોગ કરી આ અધ્યન નિષ્પતિ ની સમજ માટેના વિડીઓ બતાવી શકાય.

<https://rb.gy/0kslzt>

<https://rb.gy/bfydsn>

<https://rb.gy/xuqkgn>

અધ્યયન નિષ્પત્તિ-

૫૧૫ - ત્રિકોણ સંખ્યા અને ચોરસ સંખ્યા ને ઓળખે છે (નાસ ૫૧૫ તથા ગુજરાત રાજ્ય ની ૫૦૭ છે.)

અનુબંધ-

ગણિત ધોરણ-૫

પ્રકરણ-૭

“તમે પેટર્ન (ભાત) જોઈ શકો છો ?”

વિષયાંગ- ત્રિકોણ સંખ્યા અને ચોરસ સંખ્યા

મુશ્કેલી

- ત્રિકોણ સંખ્યા સમજવામાં મુશ્કેલી અનુભવે છે .

- ચોરસ સંખ્યા સમજવામાં મુશ્કેલી અનુભવે છે .

	25	

- ૧ થી ૨૫ સંખ્યા નો ઉપયોગ કરીને આડો ઉભો સરવાળો ૭૫ થાય તે રીતે સંખ્યા ગોઠવો

નોંધ : એક સંખ્યા નો ઉપયોગ એક જ વખત કરી શકાય

જેટલી સંખ્યા બિંદુ સ્વરૂપે લઈ અને ચોરસ તૈયાર કરી શકાય તેને ચોરસ સંખ્યા કહેવામાં આવે છે.

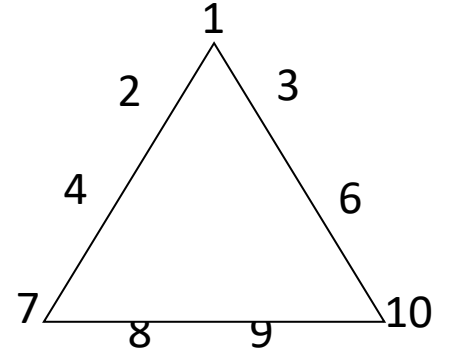
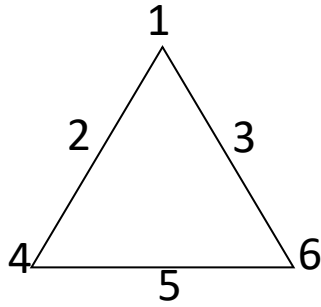
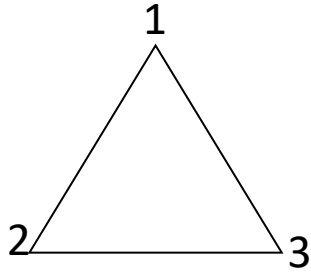
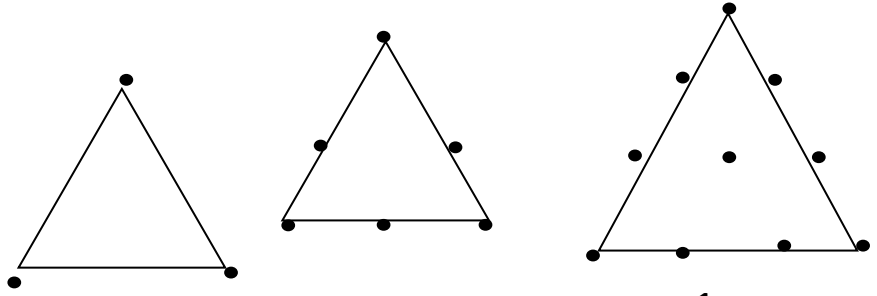
ત્રિકોણ સંખ્યા : જેટલી સંખ્યા બિંદુ સ્વરૂપે લઈ ત્રિકોણ તૈયાર કરી શકાય તેવી સંખ્યાઓને ત્રિકોણ સંખ્યા કહેવામાં આવે છે .

$$1 = 1$$

$$1+2 = 3$$

$$1+2+3 = 6$$

$$1+2+3+1 = 10$$

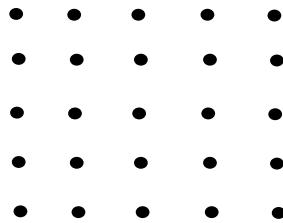
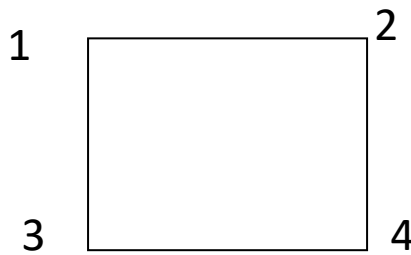

चौरस संख्या

उ.दा. :

$$२ * २ = ४$$

$$५ * ५ = २५$$

$3 \times 3 =$

$4 \times 4 =$

$5 \times 5 =$

$6 \times 6 =$

$7 \times 7 =$

આમ, વિવિધ ત્રિકોણ સંખ્યા તથા ચોરસ સંખ્યા નાં ઉદાહરણો આપી સમજૂતી આપી શકાય.

નીચેના જેવી લીંક નો ઉપયોગ કરી આ અધ્યન નિષ્પત્તિ ની સમજ માટેના વિડીઓ બતાવી શકાય.

<https://rb.gy/mrmx9z>

<https://rb.gy/rwived>

<https://rb.gy/irhu4c>

